

HALLISTE PÕHIKOOLI ÕPPEKAVA

KINNITATUD

Halliste Pk direktori

kk nr 9, 12.09.2018

Halliste Põhikooli õppekava kehtestatakse “Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 17 lg 2, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011.a. määruse nr 1 “Põhikooli riikliku õppekava” § 24 lg 3 alusel.

1. Üldsätted

1.1. Kooli õppekava on koostatud Vabariigi Valitsuse 06.01.2011.a. määruse nr 1 “Põhikooli riikliku õppekava” ja Vabariigi Valitsuse 08.03.2001.a. määruse nr 89 “Laste liikluskasvatuse kord” § 7 alusel, ning see on koolis õpingute (õppe- ja kasvatustegevuse) alusdokument.

Kooli õppekava koostades lähtutakse riiklikust õppekavast ja kooli arengukavast, pidades silmas piirkonna vajadusi, kooli töötajate, vanemate ja õpilaste soove ning kasutatavaid ressursse.

Kooli õppekava koostamise ja arendamise demokraatliku korraldamise eest vastutab direktor.

Kooli õppekava kinnitab direktor.

Põhikooli kooliastmed on:

I kooliaste – 1.–3. klass

II kooliaste – 4.–6. klass

III kooliaste – 7.–9. klass

1.2. Kooli õppekavas on üldosa ja ainekavad. Ainekavad on koondatud ainevaldkonniti ja esitatud klassiti.

1.3. Kooli õppekava üldosas esitatakse:

- 1) Õppe- ja kasvatusesmärgid;
- 2) Riiklikes õppekavades määratletud üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine;
- 3) Õppe- ja kasvatuspõhimõtted;
- 4) Kohustuslikud ja valikõppeained
- 5) Tunnijaotusplaan
- 6) Liikluskasvatuse teemad
- 7) Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted
- 8) Lõimingu põhimõtted
- 9) Loovtöö korraldamise põhimõtted ning temaatilised rõhuasetused

- 10) Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted
- 11) Õppekäikude, ekskursioonide, matkade läbiviimise kord
- 12) Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana
- 13) Hindamise korraldus
- 14) Käitumise ja hoolsuse hindamine
- 15) Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord
- 16) Õpilase ja vanemate teavitamine ja nõustamine
- 17) Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamise kord
- 18) Individuaalse õppekava koostamine või muu tugisüsteemi määramine õpilasele, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused
- 19) Karjääriteenuste korraldus
- 20) Põhikooli lõpetamine
- 21) Õpetaja töökava koostamise põhimõtted
- 22) Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

2. Õppe- ja kasvatusesmärgid

(1) Põhikoolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus.

(2) Põhikoolis on õpetuse ja kasvatus põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbeline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.

(3) Põhikooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.

(4) Põhikool kindlustab põhiliste väärtushoiakute kujunemise. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Põhikoolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes on eneseteadlik ning suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.

(5) Põhikool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Põhikooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.

(6) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.

(7) Eesti kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse põhikooli õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele õppele.

3. Riiklikes õppekavades määratletud üld- ja valdkonnapädevuste kujundamine

1. Pädevus on asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld-, valdkonna- ja õppeainepädevusteks.
2. Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete, õppekeskkonna kujundamise kaudu, tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.
3. Valdkonnapädevused on: keele- ja kirjanduspädevus, võõrkeelepädevus, matemaatikapädevus, loodusteaduslik pädevus, sotsiaalne pädevus, kunstipädevus, tehnoloogiapädevus, kehakultuuripädevus ja digipädevus ning need on kirjeldatud ainekavades.
4. Õppeainepädevused on kirjeldatud ainekavades ja õpetajate töökavades.
5. Üld- ja valdkonnapädevused, kujunevad kõigi õppeainete kaudu. Üldpädevuste kujundamine toimub peamiselt meetodite valiku kaudu ning ainevaldkonna kirjeldustes esitatud viisil. Valdkonnapädevused realiseeruvad õpitulemuste saavutamisel. Õpitulemuste saavutamine ning meetodite valik vastavalt õpitulemustele on detailsemalt kirjeldatud õpetaja töökavas.
6. Kooli üritused kavandatakse ja viiakse läbi nii, et nad lähtuksid alati üldpädevustest.
7. Üldpädevuste kujunemisel on oluline tagasisidestamine, mis toimub koolis kujundava hindamise kaudu. Tagasisidestamine üldpädevuste kujunemise kohta annab informatsiooni sellest, mil määral teadlikult kavandatud ja mõtestatud üldpädevuste kujunemine tegelikult toimib. Koolipoolse tagasisidestamise kõrval on oluline ka õpilase enesehindamise roll üldpädevuste kujunemise tagasisidestamisel, mis võimaldab jälgida õpilasel oma tegevust ning õpetajal saada informatsiooni, mida õpilase välise tegevuse ja käitumise vaatlemine ei võimalda.

8. Õpilastes kujundatavad üldpädevused on:

8.1. *Kultuuri- ja väärtuspädevus* – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

8.1.1. Väärtuspädevuse kujundamise rõhuasetused koolis on:

- kooli väärtuskasvatusalane töö toetub ühiselt kokkulepitud põhiväärtustele, iga kooli töötaja teadvustab end väärtuskasvatajana;
- õpilasi suunatakse iseenda tundaõppimisele, objektiivse enesehinnangu kujunemisele ning heade kommete omandamisele;
- põhiväärtuseid jälgitakse igapäevaselt tegevuste kavandamisel ning erinevaid töövorme kasutades arutatakse õpilastega põhiväärtuste üle,
- tundides arutletakse õpilastele eakohaselt päevakajalisi sündmusi või ühiskonnas ja maailmas esiplaanil olevaid aktuaalseid küsimusi;
- keskendutakse teiste loomingu väärtustamisele – õpetatakse vältima plagiaati kirjalike tööde koostamisel,
- kujundatakse õpilaste ilumeelt ühelt poolt koolis valitseva esteetilise õppekeskkonna kaudu, teisalt järgitakse põhimõtet, et esitatavad kirjalikud tööd peavad alati olema korrektselt ja esteetiliselt vormistatud.
- klassikollektiivi loomisel koostööoskuse, kaaslastega arvestamise, õiglustunde, aususe, hoolivuse, sallivuse ja inimväärikuse kujundamine enda ja teiste suhtes;
- erinevate maailmavaadete ja religioonide (nii ajalooliste kui tänapäevaste) tutvustamisel toetatakse sallivuse ja lugupidava suhtumise ning maailmavaatelistes küsimustes orienteerumise oskuste kujunemist.

8.1.2. Väärtuspädevuse kujunemisel tähtsustuvad sotsiaal- ja kunstiained ning läbivate teemadena kultuuriline identiteet, väärtused ja kõlblus.

8.2. *Sotsiaalne ja kodanikupädevus* – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;

8.2.1 Sotsiaalse- ja kodanikupädevuse kujundamise rõhuasetused koolis on:

- Läbi kodupaiga tundmaõppimise koostööskuse ja ühiskonnaelu reeglite aktsepteerimise arendamine, kriitilise ja loominguilise mõtlemise arendamine, läbi keeleõppe ja erinevate maade kultuuride tundmaõppimise eri ühiskondades kehtivate käitumisreeglite ja tavade tundmaõppimine.
- Sotsiaalse- ja kodanikupädevuse kujunemisel tähtsustuvad ainevaldkonnana sotsiaalsed ja kunstilised ning õppeainetena geograafia ja kirjandus. Läbivate teemadena on olulisemateks keskkond ja jätkusuutlik areng, kodanikualgatus ja ettevõtlikkus ning kultuuriline identiteet.
- Sotsiaalse vastutustunde kujundamine toimub koolis eelkõige kokkulepete sõlmimise ja kokkulepetest kinnipidamise jälgimise teel.
- Demokraatliku mõtteviisi kujundamine õpilastes toimub igapäevase õppe- ja kasvatusprotsessi korralduse kaudu. Õppeprotsessi kavandamine on avalik, st õpilased peavad trimestri või kursuse alguses teadma, mida õpitakse, millised on oodatavad õpitulemused, kuidas toimub hindamine ning millised on hindamiskriteeriumid.

8.3. *Enesemääratluspädevus* – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.

8.3.1 Enesemääratluspädevuse kujundamise rõhuasetused koolis on:

- Enesemääratluspädevuse arendamiseks toimuvad kõikides kooliastmetes igaaastased arenguveestlused õpilase, klassijuhataja ja lapsevanema osalusel, kus õpilane analüüsib ennast ning saab tagasisidet.
- Enesemääratluspädevuse arendamisel tähtsustub klassijuhatajate, aineõpetajate ja tugisüsteemi spetsialistide vaheline koostöö.
- Enesemääratluspädevuse arendamiseks läbi kehalise kasvatus tundide pööratakse tähelepanu ohutus- ja hügieeninõuetele; regulaarse kehalise harjutamisega tagatakse organismi kasv ja areng; õpetatakse õigeid tööasendeid ning esmaabi- ja enesekontrollivõtteid.
- Kõikides õppeainetes kasutatakse kujundava hindamise raames õpilaste enesehindamist, mille käigus õpilased õpivad määratlema enda tugevaid ja nõrku külgi ning kavandama parentustegevusi.

8.4. *Õpipädevus* – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme

lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

8.4.1 Õpipädevuse kujundamise rõhuasetused koolis on:

- Õpipädevuse kujundamisel on koolis rõhk funktsionaalse kirjaoskuse arendamisel. Eelkõige kujundatakse õpilastel oskusi leida informatsiooni õpikutest, teatmeteostest ja Internetist.
- Keskendutakse kriitilise mõtlemise arendamisele ning elukestvaks õppeks häälestamisele.
- Õpipädevuse kujundamisel tähtsustuvad kõik ainevaldkonnad. Läbivate teemadena on olulisemad elukestev õpe ja karjääri planeerimine ning tehnoloogia ja innovatsioon.

8.5. *Suhtluspädevus* – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;

8.5.1 Suhtluspädevuse kujundamise rõhuasetused koolis on:

- Suhtluspädevuse arendamisel on koolis rõhk suuliste vastuste, vestluste ja esinemiste korrektsel keelekasutusel. Suhtluspädevuse kujundamisel tähtsustuvad keele ja kirjanduse, võõrkeelte ja sotsiaalainete ainevaldkonnad.
- Tähelepanu pööratakse õpilaste esinemisvõimalustele.
- Õpilastel kujundatakse oskused anda kaasõpilastele konstruktiivset kirjalikku ja suulist tagasisidet.

8.6. *Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus* – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;

8.6.1. Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevuse kujundamise rõhuasetused koolis on:

- Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevuse kujunemiseks on põhirõhk erinevate õppemeetoditega huvi äratamisel matemaatika, loodusteaduste ja tehnoloogia vastu ning õpitava seostamisel igapäevaeluga.

- Pädevuse kujunemisel tähtsustuvad matemaatika, loodusõpetus, keemia, füüsika, tehnoloogia, robotika ning läbivate teemadena elukestev õpe ja karjääri planeerimine, keskkonna jätkusuutlik areng, tehnoloogia ja innovatsioon.
- Kõikides ainetes pööratakse tähelepanu erinevate andmetöötlusviiside kasutamisele.

8.7. *Ettevõtlikkuspädevus* — suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske.

8.7.1 Ettevõtlikkuspädevuse kujundamise rõhuasetused koolis on:

- Ettevõtlikkuspädevuse arengut toetavad koolis huvitegevus, karjääriõpetus, loovtööd, traditsioonilised üritused. Õppe aluseks on ettevõtlusõppe programmi „Edu & Tegu“ raames välja töötatud ettevõtluspädevuse mudel.
- Ettevõtlikkuspädevuse kujunemisel tähtsustuvad õppeainetena matemaatika, kunstiained, sotsiaaliained ja tehnoloogia, läbiva teemana on olulisem kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.

8.8. *Digipädevus* – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

4. Õppe- ja kasvatuspõhimõtted

4.1. Õppe korraldamisel lähtub Halliste Põhikool põhimõttest, mille kohaselt õpilase liikumisel klassist klassi, ühelt kooliastmelt teisele ei ole kooli õppekavast lähtuvaid takistusi.

4.2. Koolis ja väljaspool kooli toimuva õppe ja kasvatus korraldamisel lähtub kool riiklikes õppekavades ja teistes õigusaktides õppekeskkonnale sätestatud nõuetest.

4.3. Põhikoolis on õppekava läbimiseks arvestatud üheksa aastat.

4.4. Õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel võib kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust,

sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

4.6. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused I kooliastmes

Esimeses kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppetööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

4.6.2. Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

4.6.3. Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

4.7. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused II kooliastmes

4.7.1. Teises kooliastmes on õpetuse ja kasvatuse põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitut praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- 2) huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- 3) õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- 4) õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

4.7.2. Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitut praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

4.8. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused III kooliastmes

Kolmandas kooliastmes on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutustundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- 1) õpimotivatsiooni hoidmisele;
- 2) õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- 3) erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- 4) pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- 5) õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- 6) õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

5. Kohustuslikud ja valikõppeained

5.1. Kooli õppekavas on esitatud järgmised kohustuslike õppeainete ainekavad:

1. eesti keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus;
2. võõrkeeled: A – võõrkeel (inglise keel), B – võõrkeel (vene keel);
3. matemaatika: matemaatika;
4. loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia;
5. sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;
6. kunstained: muusika, kunst;
7. tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;
8. kehaline kasvatus: kehaline kasvatus.

5.2. Kooli õppekavas on esitatud järgmised valikõppeainete ainekavad:

1. usundiõpetus
2. karjääriõpetus
3. loovtöö koostamine
4. ettevõtlusõpetus
5. pilliõpetus
6. robootika

Ettevõtlusõpetus							1	1	1			1
Lubatud koormus	20	23	25		25	28	30		30	32	32	

7. Liikluskasvatuse teemad

17.1 Liikluskasvatus on kooli õppe- ning kasvatustegevuse osa, mille käigus lapsed omandavad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks.

Liikluskasvatuse sisuks on jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse kodu- ja kooliümbruse liikluskeskkonnast.

Õpilaste liiklusalane arendamine, õpetamine ja kasvatamine toimub elu ja ümbritsevat keskkonda käsitlevate alljärgnevate liiklusteemade kaudu:

I kooliaste

- Liiklusohud kooliteel ja nende vältimine;
- Liiklusohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- Käitumine ühissõidukeis;
- Keha ei saa hetkeliselt liikuma panna, ega peatuda;
- Pidurdamisel läbib keha teatud teepikkuse;
- Liikuva keha peatamise aja ja tee pikkuse sõltumine kiirusest ja teekatte libeduses;
- Jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutu koha valimine;
- Ohutu liikumine/liiklemine märjal, libedal, lumisel teel;
- Ohutu sõidutee, sh raudtee ületamine;
- Vale/ohtlikku liikluskäitumise eristamine õigest/ohutust;
- Jalgrattaga, rulaga ja rulluiskudega sõitmiseks turvalise koha ja sobiva sõidukiiruse valik.

II kooliaste

- Liiklusohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- Liiklusohud kooliteel ja nende vältimine;
- Käitumine ühissõidukeis;
- Ohutu sõidutee ületamine;
- Jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutu koha valimine;
- Ohutu liikumine/liiklemine märjal, libedal, lumisel teel;
- Vale/ohtlikku liikluskäitumise eristamine õigest/ohutust;
- Tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, jalgratturile.

III kooliaste

- Liiklusohud kooliteel ja nende vältimine;

- Liiklusohutust tagavad kaitsevahendid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturikiiver, põlve ning küünarnuki kaitsed;
- Käitumine ühissõidukeis;
- Sõidutee ohutu ületamine;
- Jalgratta-, rula- ja rulluis kudega sõitmiseks ohutu koha valimine;
- Ohutu liikumine/liiklemine märjal, libedal, lumisel teel;
- Vale/ohtlikku liikluskäitumise eristamine õigest/ohutust;
- Liikluseeskirja nõuded jalakäijale ja juhile;
- Vaatluse teel helkuri peegelduvuse omaduste määramine.

8. Läbivad teemad ja nende käsitlemise põhimõtted

8.1. Läbiv teema “Elukestev õpe ja karjääri planeerimine”

Läbiva teema “Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid.

Õpilast suunatakse:

- 1) teadvustama oma huve, võimeid ja oskusi, mis aitavad kaasa adekvaatse enesehinnangu kujunemisele ning kutseplaanide konkreetsemaks muutumisele;
- 2) arendama oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö- ja otsustamisoskusi ning teabega ümberkäimise oskusi;
- 3) arendama oskust seada endale eesmärgid ning tegutseda neid ellu viies süsteemselt;
- 4) kujundama valmisolekut elukestvalt õppida ja kutseotsuseid teha ning tundma haridus- ja koolitusvõimalusi;
- 5) tutvuma erinevate ametite ja elukutsetega, nende arenguga minevikus ja tulevikus, tundma õppima töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kodukoha majanduskeskkonda.

8.2. Läbiv teema “Keskkond ja jätkusuutlik areng”

Läbiva teema “Keskkond ja jätkusuutlik areng” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Õpilast suunatakse:

- 1) aru saama loodusest kui terviksüsteemist, inimese ja teda ümbritseva keskkonna vastastikustest seostest ning inimese sõltuvusest loodusressurssidest;
- 2) aru saama inimkonna kultuurilise, sotsiaalse, majandusliku, tehnoloogilise ja inimarengu erinevate tunnuste vastastikusest seotusest ning inimtegevusega kaasnevatest mõjudest;
- 3) väärtustama bioloogilist (sealhulgas maastikulist) ja kultuurilist mitmekesisust ning ökoloogilist jätkusuutlikkust;
- 4) arutlema keskkonnaprobleemide üle nii kodukoha, ühiskonna kui ka üleilmsel tasandil, kujundama isiklikke keskkonnaalaseid seisukohti ning pakkuma lahendusi keskkonnaprobleemidele;
- 5) võtma vastutust jätkusuutliku arengu eest, kasutama loodussäästlikke ja jätkusuutlikku arengut toetavaid tegutsemisviise; hindama ning vajaduse korral muutma oma tarbimisvalikuid ja eluviisi.

8.3. Läbiv teema “Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus”

Läbiva teema “Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Õpilast suunatakse:

- 1) väärtustama ühiselu demokraatlikku korraldamist, koostööd, kodanikualgatus ja vabatahtlikkusel põhinevat tegutsemist ning konfliktide rahumeelset ja vägivallatut lahendamist;
- 2) olema algatusvõimeline ja ettevõtlik, kujundama isiklikke seisukohti ning neid väljendama;
- 3) tundma õppima ja kaitsma enda ja teiste õigusi ning mõistma nendega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- 4) mõistma enda kui üksikisiku rolli ühiskonnas ning omandama oskusi osaleda otsustamisprotsessides;
- 5) mõistma ettevõtluse rolli ühiskonnas ning suhtuma positiivselt ettevõtlusse ja selles osalemisse.

8.4. Läbiv teema “Kultuuriline identiteet”

Läbiva teema “Kultuuriline identiteet” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumisladi

kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma ennast kultuuri kandjana, edasivijjana ja kultuuride vahendajana;
- 2) mõistma kultuuridevahelise suhtlemise ja koostöö tähtsust ühiskonna jätkusuutlikkuse kujundajana;
- 3) olema salliv ja suhtuma lugupidavalt teiste kultuuride esindajatesse ning nende tavadesse ja loomingsusse, taunima diskrimineerimist;
- 4) tundma õppima ning väärtustama oma ja teiste kultuuride pärandit ja eripära, toetudes ühelt poolt erinevates õppeainetes õpitule ning seda üldistades, teiselt poolt ka omaalgatuslikult loetule, nähtule ja kogetule;
- 5) teadvustama ning tundma õppima mineviku ja nüüdisaja ühiskondade kultuurilist mitmekesisust;
- 6) omandama teadmisi kultuuride (sealhulgas eesti rahvuskultuuri) kujunemise ja vastastikku rikastavate mõjutuste kohta.

8.5. Läbiv teema “Teabekeskkond”

Läbiva teema “Teabekeskkond” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi.

Õpilast suunatakse:

- 1) mõistma vahetu ja vahendatu sarnasusi ning erinevusi;
- 2) valima sobivat suhtlusregistrit ning sidekanalit olenevalt olukorrast ja vajadusest;
- 3) määrama oma teabevajadusi ja leidma sobivat teavet;
- 4) kujundama tõhusaid teabeotsingumeetodeid, mis hõlmavad erinevaid teavikuid ja teabekeskkondi;
- 5) arendama kriitilise tebeanalüüsi oskust.

8.6. Läbiv teema “Tehnoloogia ja innovatsioon”

Läbiva teema “Tehnoloogia ja innovatsioon” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Õpilast suunatakse:

- 1) omandama teadmisi tehnoloogiate toimimise ja arengusuundade kohta erinevates eluvaldkondades;

- 2) mõistma tehnoloogiliste uuenduste mõju inimeste töö- ja eluviisile, elukvaliteedile ning keskkonnale nii tänapäeval kui ka minevikus;
- 3) aru saama tehnoloogiliste, majanduslike, sotsiaalsete ja kultuuriliste uuenduste vastastikustest mõjudest ning omavahelisest seotusest;
- 4) mõistma ja kriitiliselt hindama tehnoloogilise arengu positiivseid ja negatiivseid mõjusid ning kujundama kaalutletud seisukohti tehnoloogia arengu ja selle kasutamise seotud eetilistes küsimustes;
- 5) kasutama info- ja kommunikatsioonitehnoloogiat (edaspidi IKT) eluliste probleemide lahendamiseks ning oma õppimise ja töö tõhustamiseks;
- 6) arendama loovust, koostööoskusi ja algatusvõimet uuenduslike ideede rakendamisel erinevates projektides.

8.7. Läbiv teema “Tervis ja ohutus”

Läbiva teema “Tervis ja ohutus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendama turvalise keskkonna kujundamisele.

- a) Tervisekasvatus põhineb õpilaste tervise seonduvate teadmiste ja hoiakute ning sotsiaalsete toimetulekuoskuste arendamisel. Seda toetab tervist edendava kooli põhimõtete rakendamine koolis.
- b) Ohutuse valdkonnas õpetatakse käituma ohutult liiklus-, tule-, veeohu ja teiste keskkonnast tulenevate ohtude puhul ning otsima vajaduse korral abi.

Õpilast suunatakse:

a) tervise valdkonnas:

- 1) terviseteadlikkuse arenemisele, sealhulgas oma tervise ja turvalise käitumise väärtustamisele;
- 2) kasutama oma teadmisi, enesega toimetuleku oskusi ning üldisi sotsiaalseid oskusi enda ja teiste turvalisuse, sealhulgas turvalise koolikeskkonna kujundamiseks;
- 3) teadvustama oma otsuste ja käitumise ning selle tagajärgede seost tervise ja turvalisusega;
- 4) leidma ning kasutama usaldusväärset tervise teavet ja abiteenuseid;
- 5) teadvustama keskkonna mõju oma tervisele.

b) ohutuse valdkonnas:

- 1) tundma eri liiki ohuallikate ja ohtlike olukordade olemust ning nende võimalikku tekkemehhanismi;
- 2) vältima ohuolukordadesse sattumist;

- 3) kujundama turvalisele kooli ja kodukeskkonnale ning liiklusohutusele suunatud hoiakuid ja käitumist;
- 4) omandama teadmisi ning oskusi ohu- ja kriisiolukordades tõhusalt käituda;
- 5) kujundama õiget liikluskäitumist, harjuma järgima liikluses kehtivaid norme ning arvestama kaasliiklejaid;
- 6) tundma õppima ja väärtustama liikluse ning ohutuse reeglitest tulenevaid õigusi, kohustusi ja vastutust.

8.8. Läbiv teema “Väärtused ja kõlblus”

Läbiva teema “Väärtused ja kõlblus” käsitlemisega taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Õpilast suunatakse:

- 1) tunnustama väärtusi, kõlblisi norme ja viisakusreegleid;
- 2) analüüsima süstemaatiliselt kõlblisi norme ja väärtusi;
- 3) arutlema üldtunnustatud eetiliste printsiipide üle ja neid omaks võtma;
- 4) juhinduma oma käitumises neist põhimõtetest ning hindama iseenda ja kaasinimeste käitumist nende alusel;
- 5) osalema kollektiivi (klassi, kooli, huviringi jm) eetikakoodeksi ja käitumisreeglite väljatöötamises ning neid järgima;
- 6) reflekteerima nii iseenda kui ka kaasinimeste käitumispõhimõtete üle, kasutades kõlbliste konfliktide lahendamise ning vastutustundlike valikute tegemise oskusi.

Läbivate teemade õpe rakendub eelkõige:

- 1) õppekeskkonna korralduses;
- 2) aineõppes –läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlelused,
- 3) näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte (kirjeldatud ainekavades);
- 4) põhikooli 3.kooliastme loovtöös
- 5) Koostöös kooli pidajaga, piirkonna asutuste ja ettevõtetega, teiste õppe- ja kultuuriasutustega korraldatakse klassivälist õppe- ja huviringide tegevust ning osaletakse maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

9. Lõimingu põhimõtted

Lõimingu põhimõtted on seotud õppekava üldpädevuste ja läbivate teemadega. Suulise eneseväljenduse edendamiseks saavad õpilased luua näidendeid, filme, etlemiskavu, esitlusi. Kõigi loetletud ülesannete puhul on võimalik võtta vaatluse alla nii õppekava *läbivad teemad*, *üldpädevused* kui ka koolis või erinevate aineõpetajate kokku lepitud valdkonnad. Ainespetsiifiliste teemade käsitlemisel saab toetuda üldisemale teemadevalikule, mis aineti on sarnane: kunst, kultuur, erinevad ilmastiku- ja loodusnähtused, teaduse ja tehnika saavutused, igapäevaeluks olulised praktilised oskused. Kooli õppekavas määratletud väärtusteemad on aineülesed, nagu seda on ka maailma mitmekesisuse avastamine, mõistmine ja sallimine ning erinevate vaatenurkade leidmise oskus.

Lõimingud õppeaineti on välja toodud erinevate õppeainete ainekavades.

10. Loovtöö korraldamise põhimõtted

Alus: Põhikooli lõpetamise tingimuseks on kolmandas kooliastmes sooritatud loovtöö. (Vabariigi Valitsuse 06.01.2011 määruse nr 1 "Põhikooli riiklik õppekava", § 23 p 1 § 25 lõige 5)

10.1. Mõiste ja eesmärgid

Loovtöö tähendab uurimust, projekti, kunstitööd või muud taolist, mis lähtub õppekava läbivatest teemadest või on õppeaineid lõimiv.

Loovtöö eesmärgiks on pakkuda õpilasele võimetekohast ning huvidest lähtuvat eneseteostuse võimalust ning toetada:

1. õpilase tervikliku maailmapildi, loomingulise algatusvõime ja väljendusoskuse kujunemist ning aidata kaasa uute ideede tekkimisele ja teostamisele õppeainete lõimumise ja loovtöö protsessi kaudu;
2. õpimotivatsiooni, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemise kujunemist;
3. õpilase kujunemist loovaks ning mitmekülgseks isiksuseks;
4. üldpädevuste (iseseisev ja rühmas töötamine, probleemide lahendamine, kriitiline mõtlemine, argumenteerimis-, eneseväljendus- ja esinemisoskus, töö allikate ja andmetega; tegevuse kavandamine ning kavandatu järgimine, tegevuse ja töö analüüsimise oskus, loovtöö vormistamine, IKT vahendite kasutamine jne.) kujunemist;

5. õpilast tema võimete paremal tundmaõppimisel, mis aitaks teha valikuid järgnevateks õpinguteks.

10.2. Loovtöö koostamine ja esitlemine

Halliste Põhikoolis koostab õpilane loovtöö 8. klassis. Selleks valib ta 8. klassis õppeaasta alguses teema ja juhendaja. Loovtöö koostamise-, esitamise- ning esitlemise kuupäevad sätestatakse ÕN otsusega kooli üldtööplaanis.

Loovtöö koostamisel järgitakse Halliste Põhikooli loovtöö koostamise ja vormistamise juhendit.

Loovtöö loetakse sooritatuks, kui õpilane on üle-riigilisel ainekonkursil saavutanud koha esikümnes.

10.3. Loovtöö hindamine

Töö hindamise eesmärk on anda tagasisidet loovtöö koostamise/teostamise protsessi kohta ja loovtöö kui terviku kohta, kujundada kriitilist suhtumist ning toetada seeläbi isiksuse arengut.

Loovtööd hindab direktori käskkirjaga kinnitatud vähemalt kolmeliikmeline komisjon. Hindamisel võetakse arvesse juhendaja ja hindamiskomisjoni hinnangud.

Hinnang antakse:

1. töö sisule: töö vastavus teemale, seatud eesmärkide saavutamine, meetodite valik ja rakendus; terminite ja keele korrektne kasutamine, töö ülesehitus; kunsttöö ja omaloomingulise muusikateose puhul hinnatakse teose ideed, originaalsust ja selle teostamist, samuti uute seoste loomise oskust; muusikateose esitamise puhul hinnatakse kunstilist teostust.
2. loovtöö protsessile: õpilase algatusvõime ja initsiatiiv loovtöö teema valimisel, ajakava järgimine, kokkulepetest kinnipidamine, ideede rohkus, suhtlemisoskus.
3. loovtöö vormistamisele: loovtöö vormistamise üldnõuete täitmine, sh korrektne viitamine ja kasutatud allikate loetelu.
4. loovtöö esitlemisele: esitluse ülesehitus, kõne tempo, esitluse näitlikustamine, kontakt kuulajatega.
5. rühmatöö puhul antakse hinnang iga liikme tööle.

Kui loovtööle püstitatud eesmärgid on saavutamata ning üldine hinnang tööle negatiivne, korraldatakse korduskaitmine.

Loovtöö hinnang kantakse 8.klassi tunnistusele. Põhikooli lõputunnistusele kantakse loovtöö teema.

11. Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

11.1. Projekti mõiste ja liigid

Koolis mõistetakse projekti all ühekordse iseloomuga ajaliselt piiratud ja eesmärgistatud tegevust, mis võib olla läbi viidud:

- 1) rahvusvaheliselt;
- 2) koolidevaheliselt;
- 3) ülekooliliselt;
- 4) klassi- või huvirühma siseselt.

11.2. Projektide kavandamine ja läbiviimine

(1) Koolis läbi viidavad projektid kavandatakse ühe või mitme läbiva teema põhiselt nii, et need aitavad kaasa erinevate üldpädevuste kujunemisele.

(2) Õppeaastal koolis läbi viidavate rahvusvaheliste, koolidevaheliste ja ülekooliliste projektide teemad ja ajad kajastatakse kooli üldtööplaanis.

(3) Klassi- või huvirühma siseseid projekte kajastatakse õpetaja / ringijuhhi töökavas.

12. Õppekäikude, ekskursioonide, matkade läbiviimise kord

12.1. Ülekoolilised üritused kajastatakse Stuudiumis 3 tööpäeva varem

Väljasõidust teavitab (kas suuliselt või kirjalikult) õpetaja kooli direktorit vähemalt 2 päeva varem, märkides ära:

- päevakava/ programm (ka väljasõit, saabumine)
- osalevate õpilaste nimekiri
- vastutavad isikud
- I – VI klassis üks täiskasvanud saatja 10 õpilase kohta
- VII – IX klassis üks täiskasvanu iga 15 õpilase kohta

12.2. Korraldaja viib läbi instrueerimise lähtuvalt õppekäigu iseloomust ja eesmärgist, millega nõustumist õpilane kinnitab allkirjaga

12.3. Kahe- või enamapäevase ekskursiooni, õppekäigu või matka korral kinnitab lapsevanem lapse osalemist kirjalikult kas Stuudiumi kaudu või eraldi teatisel/nõusoleku lehel.

12.4. Korraldaja märgib ürituse Stuudiumi kalendrisse.

13. Kooli õppekava välise õppimise või tegevuse arvestamine koolis õpetatava osana

“Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 17 lõike 4 ja “Põhikooli riikliku õppekava” § 15 lõike 9 kohaselt võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema ja direktori või direktori volitatud pedagoogi kokkuleppel kool arvestada kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratletud õpitulemusi.

Keskne põhimõte on, et lähtutakse õpitu sisust ja õpitulemustest, mitte sellest, kelle juures ja kus õpilane õppis või tegevusi sooritas. Koolil on õigus nõuda täiendavaid materjale, kui tõendusmaterjal pole piisav. Täiendavat materjali ei küsita selle kohta, kes õpetas või kus õppis. Täiendav materjali vajadus on seotud sellega, et paremini mõista, kas taotletavad õpitulemused on omandatud.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamine kooli õppekava osana on protsess, mis koosneb järgmistest etappidest: taotleja nõustamine, taotluse koostamine ja esitamine direktorile, taotluse hindamine, direktori otsus, (vajadusel) otsuse vaidlustamine ja vaidemenetlus.

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamisel kooli õppekava osana võivad võimalikud äraütlemised olla seotud:

- tähtajalise aegumisega – kui õppimine on toimunud enam kui kolm aastat tagasi;
- sisulise aegumisega – kuna teatud õpitulemused aeguvad ajas, näiteks seoses infotehnoloogia arenguga;
- teisel (madalamal) õppetasemel läbitud õppe mitte arvestamisega;
- topeltarvestamise vältimisega – mujal (näiteks muusikakoolis) õpitu, mille tõenduseks on antud muusikakooli tunnistus ei ole automaatselt üle kantav muusika õppeaine läbimisena.

Samuti ei arvestata kooli õppekavaväliseid õpinguid või tegevusi seoses kooli lõpetamisega (koolieksami sooritamisel, õpilasuurimuse või praktilise töö sooritamisel ning loovtöö koostamisel).

Kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamiseks moodustab direktor taotluse hindamise komisjoni, kes koosneb pedagoogilisest personalist ning kelle ülesanne on selgitada,

kas kooli õppekavavälised õpingud või tegevused on võimaldanud nõutud õpitulemuste omandamist ning kas õpingute või tegevuste käigus omandatu on ajakohane. Hindamisse kaasatakse vähemalt kaks õpetajat, kes tunnevad terviklikult ja põhjalikult õppekava, kellel on kõrgelt arenenud empaatia- ja üldistusvõime, kes aktsepteerivad, et õppimine võib toimuda ka väljaspool kooli ja õppekava, kes tunnevad kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise erinevaid hindamise vahendeid ja nende kasutamise võimalusi.

Õpilasel või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemal tuleb esitada taotlus etteantud taotlusvormil kooli õppekavaväliste õpingute või tegevuste arvestamise taotlemiseks. Koos taotlusega esitatakse ka vastav tõendusmaterjal. Tõendusmaterjal võib olla vormistatud õpimapina. Enne taotluse esitamist toimub õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõustamine taotluse esitamise ja nõutavate tõendusmaterjalide vormistamise ja esitamise kohta.

14. Hindamise korraldus

14.1. Hindamine

Koolis järgitakse õpilase hindamisel “Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses” § 29 sätestatud ning juhendatakse “Põhikooli riiklikust õppekavast” § 19 - § 22.

Hindamise eesmärk on:

- 1) toetada õpilase arengut;
- 2) anda tagasisidet õpilase õppeedukuse kohta;
- 3) innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima;
- 4) suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- 5) suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- 6) anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Hindamise, “Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses” § 29 lõikes 2 sätestatud hindedüsteemist erineva hindedüsteemi kasutamise, hindamisest teavitamise, täiendavale õppele jätmise, järgmise klassi üleviimise ning klassikursust kordama jätmise üldised tingimused ja kord on sätestatud riiklikes õppekavades. “Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse” § 29 lõike 4 kohaselt on kooli õppekavas sätestatud täpsustatud tingimused ja kord. Hindamisest teavitamine on sätestatud kooli kodukorras.

14.2. Kujundav hindamine

Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämist ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.

Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.

Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.

Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

14.3. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

Õpilase (ainealaseid) teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas (õppekavas) toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse vastavalt koolisisesele hindamissüsteemile vastavate numbriliste hinnetega.

14.4. Kokkuvõttev hindamine

(1) Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestrihinneteks ning trimestri hinnete koondamine aastahinneteks.

(2) Kokkuvõtva hinde puhul miinuseid ja plusse ei kasutata.

(3) Kui kokkuvõtva hinde väljapanekul jääb hinne kahe hinde vahele, on kaaluvateks hinneteks õpetaja töökavas olevate ulatuslike tööde hinded.

(4) Kui õppeperioodi keskel on õppeaine trimestrihinne või -hinnang jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval perioodil omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang.

(5) Õpilasele, kelle trimestrihinne on „puudulik” või „nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, parandusõpe jm), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

(6) Trimestrihinnete või -hinnangute alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama. Õpilaste järgmisse klassi üleviimise otsus tehakse enne õppeaasta lõppu.

(7) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestrihinnetest või -hinnangutest on aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel individuaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.

(8) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.

(9) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamas õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või samaväärne sõnaline hinnang. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse.

(10) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

(11) Lõigetes 6 ja 10 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmise klassi üleviimise ajaks.

14.5. Järelevastamise ja järeltööde sooritamise kord

(1) Kui kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust on hinnatud hindega „puudulik” või „nõrk” või on hinne jäänud panemata, antakse õpilasele võimalus järelevastamiseks või järeltöö sooritamiseks.

(2) Järelevastamise või järeltöö sooritamise aja ja tingimuste kohta sõlmib õpilane aineõpetajaga kokkuleppe.

14.5. Kasutatav hindedüsteem ja hinnete viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted

Õpilaste teadmisi, oskusi ja vilumusi hinnatakse viiepallisüsteemis, kus hinne “5” on “väga hea”, “4” – “hea”, “3” – “rahuldav”, “2” – “puudulik” ja “1” – “nõrk”.

Jooksvate hinnete puhul võib õpetaja kasutada viie palli süsteemi asemel 11-pallist hindedüsteemi järgmiselt:

hindele “5” vastab “5+”, “5” ja “5-“;

hindele “4” vastab “4+”, “4” ja “4-“;

hindele “3” vastab “3+”, “3” ja “3-“;

hindele “2” vastab “2”;

hindele “1” vastab “1”.

Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse selle õppeaasta kokkuvõtvad hinded ja käimasoleva õppetrimestri või kursuse jooksul saadud hinded viie palli süsteemi.

Hindamisel viie palli süsteemis:

1) hindega “5” ehk “väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;

2) hindega “4” ehk “hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;

3) hindega “3” ehk “rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad põhikooli õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;

4) hindega “2” ehk “puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui põhikooli õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;

5) hindega “1” ehk “nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda põhikooli õpilasel oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et kui kasutatakse punktiarvestust ja õpetaja ei ole andnud teada teisiti, koostatakse tööd nii, et hindega “5” hinnatakse õpilast, kes on saavutanud 90-100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust, hindega “4” 75-89%, hindega “3” 50-74%, hindega “2” 20-49% ning hindega “1” 0-19%.

14.6. Kirjeldavate sõnaliste hinnangute kasutamine põhikooli klassides

Põhikooli I ja II kooliastmel võib kasutada õpilase hindamisel kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent. Sõnaline hinnang toetub ainekavades iga õpitulemuse kohta koostatud õpitulemuse hindamise kriteeriumitele, mis on väljendatud erinevatel tasanditel.

I ja II kooliastmes kasutatav kokkuvõttev hindamine toimub vähemalt üks kord trimestris ning väljendub kirjeldavate sõnaliste kokkuvõtivate hinnangute andmisena, millel ei ole numbrilist ekvivalenti. Kokkuvõtvas hinnangus kajastub selgelt, kuivõrd taotletud õpitulemused on saavutatud.

Õpilase koolist lahkumisel või hiljemalt II kooliastme lõpul teisendatakse jooksva õppeaasta sõnalised hinnangud, mis on aluseks õpilase järgmise klassi üleviimisel, “Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses” § 29 lõikes 2 sätestatud hindedkaalasse.

14.7. Tulemuse hindamine hindega “nõrk”, kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine

Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindega “nõrk”.

15. Käitumise ja hoolsuse hindamine

Halliste Põhikooli käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täitma kooli kodukorra nõudeid;
- motiveerida õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid.

Põhikoolis hinnatakse õpilase käitumist ja hoolsust trimestrite kaupa.

Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse kooli õppekavast ning kooli kodukorra nõuetest.

15.1. Käitumise hindamine:

- Õpilase käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.
- Käitumishindega “eeskujulik” hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid järjepidevalt ja on teistele eeskujuks.
- Käitumishindega “hea” hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid.
- Käitumishindega “rahuldav” hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi.
- Käitumishindega “mitterahuldav” hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid, ei allu õpetajate nõudmistele ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme. Õpilase käitumise võib hinnata “mitterahuldavaks” ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

15.2. Hoolsuse hindamine:

- Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppeülesannetesse: kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õppeülesannete täitmisel.
- Hoolsushindega “eeskujulik” hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel töökas ja järjekindel, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni.
- Hoolsushindega “hea” hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, on töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel, hoolikas ning õpib võimetekohaselt.
- Hoolsushindega “rahuldav” hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õppeülesandeid, kuid ei

ole piisavalt töökas ja järjekindel õppeülesannete täitmisel ega õpi oma tegelike võimete kohaselt.

-Hoolsushindega “mitterahuldav” hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult.

Kool teavitab õpilast ja tema seaduslikku esindajat käitumise ja hoolsuse hindamise korraldusest koolis ning õpilastele pandud hinnetest ja antud hinnangutest. Õpilane viiakse järgmise klassi olenemata käitumise ja hoolsuse aastahindest.

16. Hinnete ja hinnangute vaidlustamise kord

Hinnete ja hinnangute vaidlustamine ning vaidemenetlus toimub “Haldusmenetluse seaduses” § 71 - § 87 sätestatud kohaselt.

17. Õpilase ja vanemate teavitamine ja nõustamine

Teavitamisel juhindutakse “Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses” § 55 sätestatust. Õpilaste ja vanemate teavitamine toimub kooli kodukorras sätestatud kordade kohaselt. Teavitamisel järgitakse “Avaliku teabe seaduses” ning “Haldusmenetluse seaduses” teavitamisele sätestatud.

17.1. Klassi- ja aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis. Vajadusel kohandatakse õpet vastavalt hariduslikele erivajadusele. Hariduslike erivajadustega lastega tehtav lisatöö on olulise tähtsusega. Seda tehakse lapse isiksust arvestades, delikaatselt ja märkamatu, vältides sildistamist.

Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgitatakse välja õpilase individuaalsed õpivajadused. Koolis korraldatakse diferentseeritud õpet. Õpitulemuste ajutise mahajäämuse likvideerimiseks on koolis õpiabirühmad, pikapäevaturgid ja õpetajate konsultatsioonitunnid.

17.2. Kool nõustab vajadusel vanemat õpilase arengu toetamises ja koduses õppimises.

17.2.1. Koostöövormid:

- 1) Lastevanemate teavitamine õpilaste edasijõudmisest Stuudiumi või õpilaspäeviku kaudu, õppeaasta lõpus paber kandjal tunnistus.
- 2) Lastevanemate koosolekud – vähemalt 1 kord õppeaasta jooksul.
- 3) Lastevanemate kaasamine arenguvestlusele tasandil - õpilane- õpetaja- lapsevanem.

4) Tutvumine uute õpilaste ja nende vanematega – esimesse klassi astuvate laste ja nende vanematega vestlus III trimestri jooksul.

5) Puudumisest teavitamine -

- lapsevanem teavitab klassijuhatajat lapse puuduma jäämisest esimesel päeval.
- kui lapsevanem ei ole lapse puudumisest kooli teavitanud, võtab klassijuhataja vanemaga ühendust hiljemalt järgmisel õppepäeval.

6) Stuudium: lastevanemate teavitamine õpilase jooksvatest hinnetest ja puudumistest. Kodused ülesanded on Stuudiumis märgitud hiljemalt kella 18.00-ks.

7) Õpilaspäevik: 1.-3. klassi õpilastele on õpilaspäeviku täitmine kohustuslik, 4.-9.klassi õpilastele on õpilaspäevik soovituslik.

8) Koolitused lastevanematele erinevates kooliastmetes.

9) Lastevanemate kaasamine õppetöösse (õppekäigud, ühisüritused, projektid)

10) Laste ja lastevanemate tunnustamine kooli toetamise, lapse hea kasvatusel, eduka õppimise ja kooli esindamise eest (tänuüritus „Juhtkonna vastuvõtt õppeaasta lõpus“).

17.3. Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest. Õpilastele on tagatud karjääriteenuste (karjääriõpe, -info või -nõustamine) kättesaadavus.

17.4. Kool tagab õpilasele ja vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatusel korralduse kohta.

18. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamise kord

Koostatud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 51 lõike 4 ja § 52 lõike 2 ja HTM määruse 22.07.2014 nr 67 alusel.

18.1. Haridusliku erivajaduse määratlemine

18.1.1 Haridusliku erivajadusega õpilane on õpilane, kelle andekus, õpiraskused, tervises seisund, puue, käitumis- ja tundeeluhäired, pikemaajaline õppes eemalviibimine või kooli õppekeele ebapiisav valdamine toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi õppe sisus, õppeprotsessis, õppe kestuses, õppekoormuses, õppekeskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, sealhulgas viipekeel või muud alternatiivsed suhtlusvahendid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid), taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas

18.1.2 Õpilase andekust käsitletakse käesoleva seaduse tähenduses haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on

näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi kõrgeid võimeid: üldine intellektuaalne võimekus, akadeemiline võimekus, loominguline mõtlemine, liidrivõimed, võimed kujutavas või esituskunstis, psühhomotoorne võimekus.

18.2. Haridusliku erivajadusega õpilase kaardistamine.

18.2.1. Haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel kasutatakse pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, erinevates tingimustes õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust, õpilast ja tema kasvukeskkonda puudutava lisateabe koondamist, õpilase meditsiinilisi ja logopeedilisi uuringuid

18.2.2. Andekate õpilaste väljaselgitamisel kasutatakse pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, heade ja väga heade tulemuste saavutamisest maakondlikel või vabariiklikel aineolümpiaadidel, konkurssidel ja võistlustel.

18.2.3. Haridusliku erivajadusega õpilase – nii andeka õpilase kui õpiraskuste, tervises seisundi, puude, käitumis- ja tundeeluhäirete või kooli õppekeele ebapiisava valdamise tõttu täiendavat tähelepanu vajava õpilase kohta avatakse vaatluskaart. Vaatluskaardi avab isiklike tähelepanekute alusel või aineõpetajate soovitusel klassijuhataja. Vaatluskaardi avamine kooskõlastatakse lapsevanemaga, HEV-i töö koordinaatoriga.

18.2.4 Vajadusel soovitatakse lapsevanemal vaatluskaardi põhjal ja õpiabi nõuandel pöörduda psühhiaatria vastuvõtule või nõustamiskomisjoni.

18.3. Haridusliku erivajadusega õpilase õppe korraldamine

18.3.1. Õpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase vajaduste kohaselt. Õpilase võimete ja annete arendamiseks selgitab kool välja õpilase individuaalsed õpivajadused.

18.3.2. Koolis töötab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija, kes toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel ning teeb õpetajale, vanemale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või täiendavate uuringute läbiviimiseks, tehes selleks koostööd õpetajate ja tugispetsialistidega.

18.4. Haridusliku erivajadusega õpiraskustega õpilase õppeks rakendatavad meetmed:

- kooli tugispetsialistide (sotsiaalpedagoogi, logopeedi, meditsiiniõe) teenus
- individuaalse õppekava rakendamine
- vajadusel võib õpilase suhtes rakendada tugi- ja mõjutusmeetet (PGS §58 lg 3 p 10): pärast õppetundide lõppemist koolis viibimise kohustus koos määratud tegevusega kuni 1,5 tunni ulatuses ühe õppepäeva jooksul.
- ainealane lisaõpe

- õpiabirühmad, kuhu võetakse vastu ajutiste ainealaste õpiraskustega ja väljakujunemata õpioskustega ning logopeediliste probleemidega põhikooliõpilane või õpilane, kes vajab õpioskuste ja -harjumuste kujundamiseks toetavat õppekorraldust.

18.4.1. Õpiabirühma tunnid toimuvad vastava ainetunni ajal või pärast õppetunde.

18.4.2. Õpilasele koostatakse õpiabitundideks vajadusel individuaalne õppekava, lähtudes vastava klassi- või aineõpetaja töökavast.

18.4.3. Õpiabitundides viiakse läbi järgmisi tegevusi:

- korrigeeritakse kõnepuudeid ja arendatakse suulist ja kirjalikku kõnet, lähtuvalt kõnepuude mehhanismist või olemusest;
- arendatakse kognitiivseid oskusi;
- kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil õpioskusi ja õpivilumusi.

18.4.4. Õpiabitundide arv määratakse lähtuvalt iga õpilase vajadustest ja vastavalt kooli võimalustele.

18.4.5. Õpiabirühma, mille piirnormiks on 6 õpilast, võib moodustada erinevate klasside õpilastest. Õpilasi võib õpiabirühma suunata ka õppeaasta jooksul.

18.4.6. Kooli nõustamiskomisjoni töös osalevad juhtkonna esindaja, sotsiaalpedagoog, vajadusel logopeed, klassijuhatajad, aineõpetajad ja lapsevanemad.

18.4.7. Nõustamiskomisjoni suunatakse õpilane klassijuhataja, aineõpetaja, haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija ettepanekul või lapsevanema soovil.

18.5. Andeka õpilase toetamiseks rakendatavad meetmed:

- andeka õpilase märkamine ja väljaselgitamine nii tunnisestest ja -välistes tegevustes.
- õppetöö erinevates jõudlusrühmades
- individuaalne ja grupitöö õpetajate juhendamisel.
- individuaalse õppekava rakendamine.
- andekuste arendamine huvi- ja aineringides.
- koostöös huvikoolidega (muusika-, spordi, kunstikool) ainetundidest vabastamine ja huvikoolidesse suunamine.
- koostöös Tartu Ülikooliga õpilaste teaduskooli suunamine.

19. Individuaalse õppekava koostamine või muu tugisüsteemi määramine õpilasele, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused

Õpilasele, kelle trimestrihinne on “puudulik” või “nõrk”, kellele on antud samaväärne sõnaline hinnang või on jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines individuaalne

õppekava või määratakse mõni muu tugisüsteem (nt logopeediline abi, õpe kooli raamatukogus jm) vastavalt kooli õppekavas sätestatule, et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

20. Karjääriteenuste korraldus

9.klassis toimub valikainena karjääriõpetuse tund, millega taotletakse, et õpilane:

- 1) väärtustab õppimist elukestva protsessina;
- 2) arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;
- 3) arendab soovi ja oskust endale eesmärged seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
- 4) võtab teadlikult vastutuse oma karjäärivalikute ja -otsuste eest;
- 5) teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriotsuste langetamist;
- 6) on teadlik erinevatest töövaldkondadest, ametitest/elukutsetest, tööseadusandlusest, haridus- ja koolitusvõimalustest, tööturu üldistest suundumustest ning kohalikust majanduskeskkonnast;
- 7) kasutab asjakohast informatsiooni karjääri planeerimisel;
- 8) analüüsib oma õpitulemusi ja senist töökogemust ning kavandab oma karjääri.

19. Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes koostanud loovtöö ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- 1) kellel on üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- 2) kellel on kahe õppeaines kummaski üks nõrk või puudulik eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

(3) Haridusliku erivajadusega õpilasele, kellel Riiklikus õppekavas sätestatud tingimustel kooli õppekavaga või nõustamiskomisjoni soovitusel individuaalse õppekavaga on vähendatud või asendatud käesolevas määruses sätestatud taotletavaid õpitulemusi, on lõpetamise aluseks kooli või individuaalses õppekavas määratud õpitulemuste saavutus. Haridusliku erivajadusega õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel vastavalt „Põhikooli- ja

gümnaasiumiseaduse” § 30 lõike 2 alusel haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

(4) Varem välisriigis õppinud õpilane, kes on enne lõpueksamite toimumist Eestis põhikoolis õppinud kuni kolm järjestikust õppeaastat ning kellele on eesti keele õppimiseks koostatud individuaalne õppekava, võib eesti keele või eesti keele teise keelena eksami sooritada temale koostatud individuaalse õppekava põhjal ettevalmistatud koolieksamina. Koolieksami ettevalmistamisel ja hindamisel lähtutakse §-des 20–22 sätestatust.

20. Õpetaja töökava koostamise põhimõtted

Õpetaja töökavale kehtivad järgmised nõuded:

1. Aineõpetaja töökava on dokument, mille alusel toimub õppetöö ainetunnis.
2. Lähtuvalt ainekavast, kooli arengusuundadest, laste võimetest ja kooli materiaaletest ressurssidest koostab iga õpetaja igaks õppeaastaks oma töökava.
3. Töökava seab raamid, kuid peab toetama õpetaja loovust.
4. Töökavad on koostatud trimestrite v -tsüklite v kursuste kalenderplaanina.
5. Töökava peab andma ülevaate käsitletavatest teemadest nädalase täpsusega.
6. Aineõpetaja töökavas on 7 soovituslikku elementi:
 - 1) aeg,
 - 2) õppeteemad,
 - 3) kasutatav õppekirjandus ja -materjal,
 - 4) lõiming ja läbivad teemad
 - 5) oodatavad õpitulemused,
 - 6) nende kontrollimise ja hindamise viisid.
 - 7) Töö HEV-i õpilastega (LÕK, IÕK)
7. Aineõpetaja töökava vaatab üle direktor.

21. Kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord

(1) Kooli õppekava uuendatakse ja täiendatakse õpetajate, töörühmade ja teiste spetsialistide ettepanekute, kooli tunnijaotusplaani muutuste ning vabariigi seadusandluses tehtud muudatuste alusel.

(2) Muudatused kooli õppekavas esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule ja õppenõukogule.